

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia 8 marca 2017 r.

Poz. 1126

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.4131.43.2017 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 1 marca 2017 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r., poz. 446 z późn. zm.) stwierdzam nieważność załącznika do **uchwały Nr XXIV/209/17 Rady Gminy Dźwierzuty** z dnia 27 stycznia 2017 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat i trybu ich pobierania, **w części dotyczącej:**

- § 2
- § 3 ust. 1
- § 4 ust. 4 w zakresie sformułowania „i poparta zaświadczeniem lekarza oraz”,
- § 10 ust. 1 w zakresie sformułowania: „...na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Pomoc społeczna może być udzielana z urzędu.” oraz ust. 2.

Uzasadnienie

Rada Gminy Dźwierzuty, na sesji w dniu 27 stycznia 2017 r., podjęła uchwałę, o której mowa na wstępie. Przedmiotem wyżej wymienionej uchwały jest określenie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat i trybu ich pobierania, stanowiących jej załącznik.

Na wstępie należy podkreślić, iż zgodnie z poglądami doktryny oraz judykatury ustawodawca formułując określoną delegację do wydania aktu wykonawczego, przekazuje upoważnienie do uregulowania wyłącznie kwestii nieobjętych dotąd żadną normą o charakterze powszechnie obowiązującym w celu ukształtowania stanu prawnego uwzględniającego m.in. specyfikę, możliwości i potrzeby środowiska, do którego właściwy akt wykonawczy jest skierowany. Zatem z istoty aktu prawa miejscowego wynika niedopuszczalność takiego działania organu realizującego delegację ustawową, które polega na wprowadzaniu postanowień wykraczających poza delegację, czy też powtarzaniu bądź modyfikacji norm o charakterze powszechnie obowiązującym.

Zgodnie z art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej, rada gminy określa w drodze uchwały szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

W § 3 ust. 1 oraz § 10 ust. 2 załącznika do uchwały, Rada postanowiła odpowiednio, iż podstawa świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych jest decyzja administracyjna Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej oraz że należności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze nalicza się na podstawie karty pracy opiekunek, potwierdzonej własnoręcznym podpisem świadczeniobiorcy.

Postanowienia powyższe nie odnoszą się do określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, nie stanowią też tryb ich pobierania. Wykraczają poza zakres przyznanej Radzie Gminy kompetencji, na podstawie wyżej powołanego art. 50 ust. 6 ustawy. Zostały zatem regulacje te wprowadzone bez podstawy prawnej.

Ponadto należy wskazać, iż kwestie uregulowane w kwestionowanym § 3 załącznika do uchwały, wynikają z treści art. 106 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

W § 4 ust. 4 załącznika do uchwały, Rada postanowiła, iż potrzeba świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w niedzielę i święta musi być uzasadniona i poparta zaświadczeniem lekarza oraz wnikliwą analizą sytuacji osoby ubiegającej się ze strony pracownika socjalnego i brakiem wsparcia ze strony rodziny lub innych osób.

Zgodnie z art. 50 ust. 3 powołanej ustawy, usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Z regulacji powyższej wynika, iż posiadanie zalecenia lekarskiego jest niezbędne jedynie przy ubieganiu się o świadczenie jednego, konkretnego rodzaju usług, a mianowicie pielęgnacji. Przyjęcie zatem, iż przyznawanie świadczenia w postaci usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w niedzielę i święta wymaga m.in. poparcia zaświadczeniem lekarskim, powoduje zawężenie kręgu podmiotów uprawnionych do korzystania z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w niedzielę i święta. A zatem i powyższa regulacja, w zakresie wskazanym w sentencji rozstrzygnięcia, stanowi przekroczenie upoważnienia zawartego w powołanym art. 50 ust. 6 ustawy, stanowiącego podstawę do podjęcia badanej uchwały.

Powyższe stanowisko znajduje oparcie z orzecznictwie sądów administracyjnych, m.in. w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 10 lutego 2009 r. sygn. IV SA/Gl 428/08, który stwierdził, iż: "rada gminy przekracza uprawnienia zawarte w delegacji art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej, gdy rozszerza konieczność przedłożenia zaświadczenia lekarskiego przy korzystaniu z wszelkich usług opiekuńczych, albowiem art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, wymaga takiego zalecenia lekarskiego jedynie przy świadczeniu jednego rodzaju usług tj. pielęgnacji."

Na marginesie należy wskazać też na wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 3 kwietnia 2006 r. I SA/Wa 2085/05, z którego wynika, iż organ pomocy społecznej może odmówić przyznania usług opiekuńczych w przypadku, gdy ustalą, że wnioskujący o przyznanie usług opiekuńczych ma zapewnioną opiekę ze strony m. in. wspólnie z nim zamieszkujących i gospodarujących krewnych, w szczególności: wstępnych, zstępnych albo kuzynów, siostrzenic bądź niezamieszkującego z nim małżonka, wstępnych lub zstępnych.

Jak wskazano wyżej, rada gminy została upoważniona wyłącznie do określenia warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, a także szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat za takie usługi. Kwestionowana uchwała powinna zatem ograniczyć się do wskazania przesłanek, jakie będą brane pod uwagę przy podjęciu decyzji o przyznaniu świadczenia i ewentualnym zwolnieniu od opłat z tego tytułu. Tryb, w jakim następuje przyznanie świadczenia pomocy społecznej i ustalenie odpłatności regulowane jest wyłącznie przepisami ustawy (art. 102). Tym samym, należy stwierdzić brak, po stronie organu stanowiącego gminy, kompetencji do ustalania w wydanym przez siebie akcie, czy usługi opiekuńcze są przyznawane na wniosek czy z urzędu i kto jest uprawniony do złożenia takiego wniosku. Powyższa argumentacja odnosi się zarówno do postanowień § 2 ust. 1 załącznika do uchwały, jak i do § 10 ust. 1 załącznika do uchwały w zakresie wskazanym w sentencji rozstrzygnięcia.

Również postanowienia § 2 ust. 2 załącznika do uchwały, odnoszące się do wskazania, kto organizuje usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, nie mieści się w upoważnieniu, zawartym w powoływany wyżej art. 50 ust. 6 ustawy.

Mając powyższe na uwadze, rozstrzygnięto jak w sentencji.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje prawo wniesienia, za pośrednictwem Wojewody, skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie w terminie 30 dni od daty jego otrzymania.

WOJEWODA WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki